

*Манастир Прејодобној Јусѣина Ђелијској
Барајево*

Књига

1

С благословом Његовог Преосвештенства
Епископа рашко–призренског у егзилу
др Артемија

Издавач
АУТОР

Рецензија
Епископ др Артемије (Радосављевић)

Лектура и коректура
Ивица Живковић

Тираж 2.000 примерака

Прелом и штампа
Цицero, Врњачка Бања

Манастир Преподобног Јустина Ћелијског
Београд 2016.

СВѢТИ
ПРЕПОДОБНОМУЧЕНИК
ХАРИТОН
КОСОВСКИ

ЖИТИЈЕ

СВѢДОЧЕНЬА

СЛУЖБА

*Светиї Прейодобномученик Харитѣон
(икона, рад монаха Клименїа)*

ПРЕДГОВОР ПРЕОМ ИЗДАЊУ

Ноги маловерни мисле како данас, због умножења греха, више нема и не може бити светих људи. Прошла су она времена, веле они, када су хришћани, уз велику благодат Божију, скоро безтелесно живели, чинили чудеса, или радосно подносили муке и смрт за Христа. Сагласивши се са мишљу да наше поколење нема такву благодат од Бога, такви се олењише и западоше у велики немар за подвиг у Христу.

Ради њиховог уразумљења, ради буђења многих душа за истрајну и чврсту борбу са телом, светом и ђаволом, ради спасења човечанства, Господ и данас показује свету људе храбре, тврде у вери, трпљењу и подвигу, показује свету свете људе. Такви људи, премда малобројни, кресе и наше време, а красиће и сва времена и нараштаје до свршетка века. Сви они су, светлошћу свога врлинског живота, показали и свима доказали да се закон природе није променио, да је благодат Божија неискривљена, да она делује у сваком нараштају, да је једина разлика то што у данашњем нараштају нема одлучности и воље да се истрајно, и крстоносно, без освртања на траг, иде за Христом.

Један од таквих угодника Божијих је и новомученик Харитон - у наше време јављени светилник људима и верни сведок Васкрслог Господа Христа.

Проходећи свој монашки подвиг заједно са овим светим мучеником у тихој и од многометежног света удаљеној црноречкој пустињи, били смо сведоци његовог великог подвига и врлинског живота. Својим богоугодним животом он је брзо онебесио своју душу, а нас обогатио живим примером „тврдог монашког подвига“ сличног ономе у древних отаца. Он је, у ствари, био „живо житије светих“, које смо ми свакодневно на делу могли да читамо, посматрајући његов тихи подвижнички живот, украшен многим монашким врлинама и запечаћен печатом крви проливане на светом послушању. Да светлост његовог богоугодног живота не би била „свећа која се под суд заборавља меће“ и светли само онима који су га познавали, него „свећа која се на свећњак поставља“ те светли свима у дому Божјем – Цркви (Уп. Мт. 5, 15), нађосмо за свој свештени дуг да приредимо ово житије, предлажући га као духовну храну и извор користи свим христољупцима и мученикољупцима. На тај начин бежимо од осуде за грех прикривања великих дела Бога нашега, истовремено од заборава чувајући сведочење Христа животом и крвљу овог мученика Господњег, ни по чему мањег од светих мученика у ранија времена пострадалих. Писање житија започели смо са благословом нашег духовног оца и надлежног архијереја г.г. Артемија, а камен темељац писања било је смирено молитвено обраћање светом мученику. При том нисмо желели да похвалимо мученика, јер муцава људска похвала и величање није потребно ономе ко је увенчан венцем мученичке славе на небесима, него смо имали у виду корист оних који са вером и љубављу ово читају.

Ономе што смо сами, у манастиру, видели и чули, додајемо и веродостојна казивања братије Светих Архангела код Призрена, (манастира у којем је отац Харитон замонашен), других монаха у епархији, најближих сродника, као и познаника мученикових из периода његовог живота пре монаштва. Резултат тога је опширно житије које сачињава први део књиге, док је други део књиге састављен од сећања на новомученика Харитона, која на својеврстан начин читаоцу пружају могућност да још боље упозна лепоту душе овог предивног изданка рода нашег, изражену речима оних који су га у различитим периодима његовог живота познавали.

Нека би Господ дао да ова књига многима буде подстицај на истрајно и чврсто ревновање у Господу и корак ближе ка званичном уношењу имена овог сведока Христовог у Диптих Светих наше Помесне Српске Цркве. Амин. Боже дај.

ПРЕДГОВОР ДРУГОМ ИЗДАЊУ

Прво издање књиге која је пред Вама, пошто-
вани читаоче, изашло је из штампе 2009. го-
дине. Књига је писана са великом љубављу и смиреном
молитвом Светом Преподобномученику Харитону.
Књига је требала да буде сведок његовог мученичког по-
двига и небеске лепоте душе, варница љубави према
мученику, корак ближе званичном уношењу његовог
имена у Диптих Светих Српске Православне Цркве.

После седам година од првог издања са сигурношћу
можемо рећи да је књига остварила своје циљеве. Слава
и хвала Богу на томе. Књига је у значајној мери допри-
нела да се у српском народу отац Харитон, и пре званич-
ног уношења у Диптих Светих СПЦ, прославља као
нови мученик Христов. О томе нам сведоче бројне
фреске и иконе са његовим светитељским ликом, књиге
и чланци њему посвећени, бројне песме њему спеване,
безбројне молитве њему упућене. Најбољи сведоци ње-
гове мученичке славе на Небу јесу чудесна исцељења и
помоћ у невољама пружени онима који су га са вером и
љубављу молитвено призивали. Тако Бог прославља оне
који Њега прослављају (Уп. 1 Сам. 2, 30).

Због свега реченог, због чињенице да српска народна душа увелико велича оца Харитона као новог мученика Христовог, Сабор игумана епархије рашко-призренске у егзилу Српске Православне Цркве, вођен Духом Светим, 16. маја 2016. године, одлучио је да канонизује Светог Преподобномученика Харитона и упише у Диптих Светих СПЦ. Поводом званичног уношења имена мученика у Диптих Светих СПЦ приређено је и ово друго допуњено издање књиге. Књига излази са благословом Његовог Преосвештенства Епископа рашко-призренског у егзилу Г.Г. Артемија, васпитача душе овог дивног сведока Христовог.

Друго издање књиге допуњено је службом преподобномученику. На насловној страни другог издања је икона Светог Преподобномученика Харитона Косовског иконописана поводом канонизације.

Радујући се духом званичном уношењу имена Светог Преподобномученика Харитона Косовског у Диптих Светих СПЦ, са љубављу предлажемо христољубцима друго допуњено издање књиге о њему и смирено се молимо мученику да Нас заступа пред престолом Творца и измоли мир и спасење роду нашем. Амин.

На Преображење Господње
6/19. августа 2016. године
Ман. Преп. Јустина Ћелијског

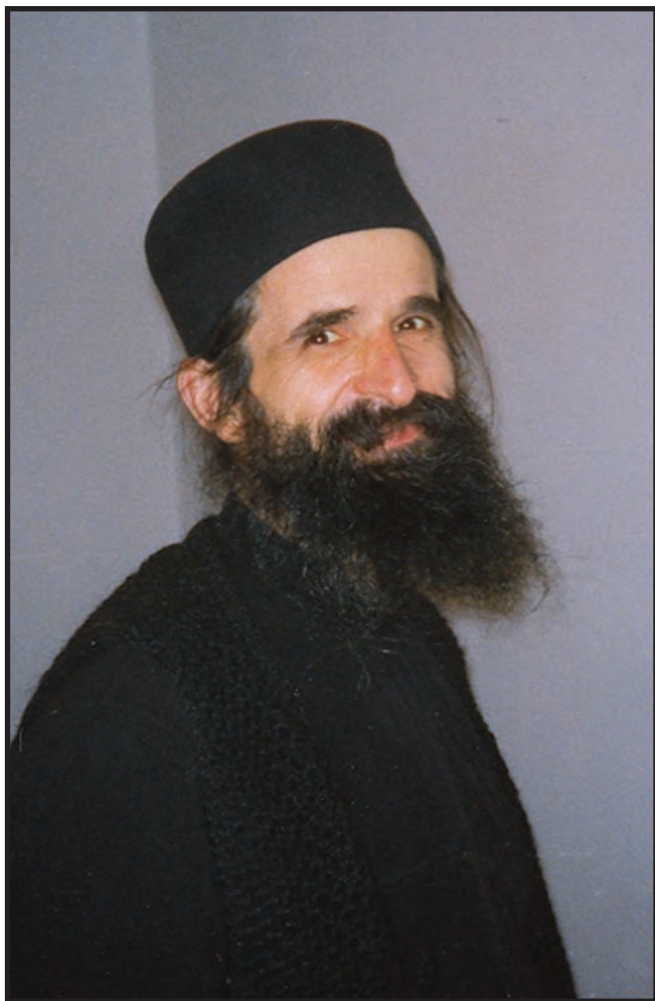
Хорепископ Наум

ЖИТИЈЕ

ЖИТИЈЕ И СТРАДАЊЕ СВЕТОГ ПРЕПОДОБНОМУЧЕНИКА ХАРИТОНА КОГОВСКОГ

сваком времену и сваком нараштају Црква Божија на земљи била је обасјавана и украшавана животима свете деце своје – својих земаљских ангела. Сви они, светлим и крстоносним подвигом својим, сведочише истину Јеванђеља Христовог. Прошавши кроз капију смрти, они постадоше сјајне звезде на духовном небу цркве. Међу њима најјачом светлошћу блиста сазвежђе светих мученика.

Мученици су били хероји Духа Светога, слатки плодови горких времена, жртве благопријатне Богу (Уп. Фил. 4, 18). То су били крстоносци који су најсавршеније испунили заповести Јеванђеља. Њихови венци исплетени су од свих хришћанских врлина од којих су прве смирење и послушање. Мученици су били најбољи сведоци¹ истине Христове и стубови цркве. Да би неко био удостојен да умре за Христа он најпре мора да живи за Христа и у Христу.

¹ Реч „мученик“ на грчком језику каже се мартир, што значи и „сведок“.

Наша Светосавска црква је и сама, као диадемом, украшена венцем светих мученика. Китила је она своје духовно небо сазвежђима светих мученика од времена Светог Великомученика Краља Јована Владимира до данас. Ко ће избројати гробља мученичких костију разасутих по намученој земљи српској, и ко ће измерити дубоко море мученичке крви у коме су потонули безбројни животи српских христоносаца, бораца за крст часни и слободу златну? Ваистину – само Бог у чијој су руци душе праведних (Уп. Прем. Сол. 3, 1). Један од таквих праведника, таквих сведока Христових, чије сведочење Христа, животом и крвљу, желимо да опишемо, је и новопросијали новомученик Харитон, пострадао од шиптарских зликоваца у Призрену, за време најновије голготе нашег народа на Косову и Метохији.

У потпуности описати његов животни подвиг овеанчан мученичким венцем немогуће је, јер то је, у ствари, тајни подвиг срца а *„што је унутра и срце у човека дубоко је“* (Пс. 63, 7). Највећи део његовог крстоносног подвига остаје познат само срцезналцу Господу а оно мало *што беше од њошејка, што смо чули, што смо видели својим очима, што сајледасмо и руке наше ойийаше* (Уп. 1. Јн. 1, 1–3) објављујемо вама, христољупцима и мученикољупцима, да и ви са нама прославите Бога који је диван у угоднику своме – новопросијалом мученику Харитону.

Овај предивни изданак рода српскога и велики светионик истине Христове, рођен је у подкопаоничком селу Сеоцу код Луковске Бање. Село се налази на источној страни Копаоника. Читав тај крај обилује вијугавим потоцима, цветним пољима, прелепим планинским масивима, рудама, термоминералним водама, шумама у

Пољед на Сеоце, родно село оца Харићона

којима се разлеже славопој разноврсних птица. У овом прелепом подкопаоничком селу са око шездесет домова, раштрканих по валовитим брежуљцима, ветрови богоборног комунизма нису дували, тако да су кандила и славске свеће остале неугашене за све време његове „усрећитељне“ владавине на нашим просторима.² У домовима се знало за пост и молитву, за исповест и причешће а понајвише за рад и послушност.

Лоши путеви и велика забит чинили су да Сеоце и сва околна села остану попут оаза хришћанске чистоте,

² Овај крај Србије својевремено је био јако четничко упориште, чувено по имену Косте Пећанца. После другог светског рата комунисти су, из тог разлога, мало улагали у економски развој тог краја, због чега он и данас заостаје за другим деловима Србије.

побожности и мира у којима је владало поштење и мукотрпни рад од јутра до мрака да би се могло преживети. Све саблазни модерног света почев од телевизије³ биле су далеко од тих вредних људи нажуљаних руку и ведрих лица.

У таквој прелепој природној, и још лепшој духовној оази, изникао је овај златни клас њиве нашега рода, који ће Богу донети мучеништво за Христа као строструки род. Из најплоднијег, грехом неупрљаног, дела те њиве ваљало је и најбољи плод убрати на слатки миомир Богу.

Родио се на Аранђеловдан (21/8. новембра) 1960. године, наговештавајући и самим даном свога рођења архангелску ватреност у служби и љубави према Богу.⁴ Његови родитељи, Будимир и Милка, били су благочестиви, вредни и скромни људи. Они су своје четврто че-

Будимир и Милка Лукић, родитељи оца Харитона

³ Струја је у село стигла тек 1980. године.

⁴ Занимљиво је да су манастири Црна Река и Свети Архангели код Призрена, у којима ће новомученик Харитон монаховати, посвећени Светим Архангелима Михаилу и Гаврилу.

до недуго по рођењу просветили светим крштењем и на-
дenuли му име Радослав.⁵ При крштењу Бог, који је нека-
да пророку Јеремији рекао: „Прије неіо ііе саздах у уїроби
знах ііе; и іірије неіо изиде из уїробе ііосвейіих ііе“ (Јер. 1,
5), и на њему показа недокучивост промисла свога, јер
стари свештенмонах који је дете крстио богонадахнуто
прорече да ће дете кад порасте бити монах, тајанствено
то изразивши речима: „Овај ће ме наследити“. На ове
речи свештенмонаха у том тренутку нико није обратио
пажњу, али су оне у своје време нашле потврду као што
ћемо касније видети.

Свети Архангел
Михаило
(фреска из
манастира
Црна Река,
Зограф Лонин,
крај XVI века)

⁵ Осим њега, имали су и старијег сина Радојицу, старију кћер Радијану, млађу од Радослава кћер Радмилу и још једно дете Радула, који се упокојио у својих годину и по дана.

Родна кућа оца Хариџона (давно напуштена)

Деда му се звао Радован⁶ и својевремено је био црквењак. Овај изузетно побожан и вредан човек, каквих је у своје време српско село у сваком дому имало за главу и углед свим члановима домаћинства, мудро је, у духу традиционалне српске побожности, управљао својим домом. Цео тај дом био је као један мали манастир, у коме је владало поштовање старијих, послушање, рад и слога.

У кући некадашњег црквењака Радована Лукића, славио се Свети Апостол Тома⁷. Пост је у кући држан строго и у целини, а о већим празницима баба је водила своје унукe на причешће у оближње, сат времена хода удаље-

⁶ У другом светском рату био је војник краљеве војске. У јеку рата заробили су га немачки војници са целом његовом јединицом у Македонији и одвели га у заробљеништво у Берлин. Вратио се жив и здрав у своје село 1945. године.

⁷ Спомен његов Црква слави 19/6. октобра.

Црква Светиої Великомученика Мине у селу Штава (XV век)

но село Штава, у цркву Светог Великомученика Мине. Ово двоје искрено побожних људи засадили су и семе православне вере у душу свога унука Радослава, кога је Господ изабрао себи за сведока и жртву очишћења грехова у нашем роду, као свети плод светог корена и чисту воду из чистог извора.

Будући строго васпитан у традиционално побожној и домаћинској породици, он је од раног детињства имао да учествује у свим домаћим пословима којих на селу у сваком тренутку има. Отац му је био рудар. Прва четири разреда основне школе мали Радослав је завршио у свом селу, и то са одличним успехом. На даље школовање отац га није слао због удаљености школе у другом селу и због потреба у домаћим пословима. Одређен тако од малих ногу на рад, он је још са десет година вредно и успешно обављао све сеоске послове: кошење, копање,

орање... Та послушност и трудољубље, укореењени у његовој души од раног детињства, биће касније и у монаштву најсјајније врлине у венцу врлина којима је он красио своју душу и због чије је лепоте удостојен мученичког венца.

Поред рада, волео је да се усамљен шета по планинским стазама у близини села и да у рајској лепоти природе тог краја сагледава величанство Небеског Уметника – Бога, чије је присуство његово чисто детиње срце осећало, заједно са пророком Давидом појући: *Како је мноѓо дела Твојих, Госѓоде! Све си ѓремудро сѓворио; ѓуна је земља блаѓа Твојеѓа* (Пс. 103, 24).

Време детињства и младости овог слуге Божијег, седамдесете и осамдесете године прошлог века, истовремено су и зреле године комунизма у бившој тамници српског народа названој Југославија. Огромна већина Срба, отступивши од Бога и Цркве Светосавске, свесрдно се клањала златном телету комунизма и приносила кад на скверним жртвеницима партијских вођа, тих савремених незнабожачких идола. Било је то време комунистичког терора и прогона Цркве, које се по страдањима, свирепости и понижењу сведока Христових могло упоредити са временом звероподобних римских царева у првим вековима хришћанства, време када је наша Светосавска Црква допуњавала своје небеске кошнице ројевима Светих Новомученика. Комунизам је крив за све зло које нам се догодило, говорио је касније отац Харитон.

У то време, са мученичког Косова и Метохије, стицале су потресне вести о убиствима, прогонима Срба, нападима Арнаута на српске цркве и манастире, гробља, српске куће и имања, а нарочито на част и образ српских

девојчица, сестара и монахиња. Једном речју – настала је нова голгота српског народа и са њом нови ројеви српских новомученика. Било је то тихо, ђаволски лукаво и организовано „чишћење“ Старе Србије од Срба, потпомагано мрачним синовима нашег народа. Очајничке вапаје Срба у то време нико у Србији и „демократском“ свету није чуо.⁸ То је заправо био „први чин Косовске драме“, чији је сценарио написан у своје време, негде на

*Радослав у својој
12. ѿдини*

*Радослав у својој
15. ѿдини*

⁸ Тадашњи епископ Рашко-призренски, а садашњи патријарх Српски г. г. Павле, је у том периоду, разне државне органе, непрестано извештавао о нападима на Србе и имовину Српске цркве на Косову и Метохији. „Добијао сам упозорења да пазим на своје редовне извештаје Светом синоду, јер они долазе и до руку световне власти, али је било све јасније да је Косову и Метохији негде, на неком месту, пресуђено да више не буде српско“, записаће касније као патријарх. (Преузето из књиге др. Радмиле Радић, *Патријарх Павле, биографија*, Београд 2005).

„Западу правде“. На Косову су у то комунистичко време оштрени са Запада пристигли ножеви за покољ Срба у „другом чину косовске драме“, у коме ће рој најновијих српских новомученика предводити управо овај смирени и трудољубиви христоносац, који ће и сам још од раног детињства понети свој сопствени крст.⁹ Његов крст је, заправо, ивер једног огромног Крста који наш народ носи од када је у њему засађено семе хришћанске вере. Тим Крстом, или боље рећи огњем искушења и животних невоља, био је и овај Христов мученик попут злата у огњу седмоструко претопљен, као што ће даље казивање и потврдити.

Светиеномученик Стефан
метохијски

⁹ Поменимо овде још једног христоносца, јеромонаха Стефана Пурића - духовника сестринства манастира Пећке Патријаршије. Рођен је 1964. године. У периоду рата на Косову и Метохији био је на послушању у манастиру Будисавци – метоху Пећке Патријаршије. По казивању сведока виђен је када су га Шиптари католици ухватили у селу Будисавци (јула 1999. године). Ту се нашао ради куповине намирница за манастир. Нешто касније, једног пазарног дана, виђен је на тргу града Истока. Призор је био потресан: Невиног Христовог слугу Стефана, свог улепљеног крвљу и прашином, маса шиптара је тукла и бесомучно вукла. Тукли су га чиме је ко стигао док га нису дотукли. Тако измрцвареног Христовог страдалника злочинци су бацили, како се прича, у бунар проте Андрије Поповића – мученика из другог светског рата, заједно са још неким Православним Србима. Његово Свето тело још увек није пронађено.

Као што је речено, детињство Радослава било је испуњено радом и послушношћу у рајском Сеоцу. Детиња радост, мало већа живахност и безбрижност били су му нераздвојни другови, све док из понора рударског окна у Сеоце није стигла тужна вест да му је отац у рударској несрећи тешко повређен и да му је живот у опасности. Тужну вест, у којој је ипак било зрачка наде да ће му отац остати у животу убрзо је заменила још тужнија вест о смрти очевој (6. децембра 1973. године). Био је то горак лек Небеског Лекара, после којег се његова детиња душа повукла у себе, у болну и срцепарајућу жалост. Истовремено, то је био први његов сусрет са чудовиштем које се зове „смрт“, које онога пред ким стоји покреће на размисљање о суду и пролазности овог краткотрајног живота. Такви сусрети ће у његовом животу постати чести. Гледајући нешто касније и сопственој смрти у очи, он је и прогледао духовним очима и оживео за Господа.

Сва брига о домаћинству полако је, после очеве смрти, падала на његова детиња плећа. Био је то само почетак невоља. Већ болесна мати убрзо је још више оболела. Усрдно јој је он тада служио, но Господ, који кроз невоље изграђује душе својих слугу, и њу убрзо, узе у своје дворе, такорећи, док му је била на рукама (27. августа 1975. године). Срце његово тада је пробола још једна оштра стрела туге и невоље рањавајући га за живот вечни.

Морало се и даље живети на овој долини плача што се земљом зове. Деда и баба већ су били у годинама и Радослав им је сада, са својом млађом сестром, био у старости и рука и нога. Смирено је тада овај петнаестогодишњак, заједно са дедом, обрађивао пет до шест хектара неплодне планинске земље и чувао стада од којих су сада живели. Ускоро се и деда, изненадно, пресели ка Господу (1978. године), а он сâм са бабом остаде да живи

на селу, јер је и сестра у међувремену одатле отишла. Сада се могло видети како он, поред свих других обавеза у домаћинству, са великом љубављу и старањем брине о престарелој баби - све до њеног упокојења (1983. године).

Сви ови болни догађаји, заједно са мукотрпним сеоским радом, смекшавали су његово невино и чисто срце попут воска на огњу. Овај нови Јов примао их је руком трпљења, никада не похуливши на Бога. Напротив, како нам мештани његовог села рекоше, он је увек ућуткивао оне који су хулили на Бога, Цркву, монаштво или свештенство које је веома поштовао. Заиста му се онда могу приписати речи праведнога Јова: *„Го изиђох из утробе своје мајке, ја ћу и отићи: Господ даде, Господ и узе. Како Господ изволе онако и би: нека је благословено име Господње у векове“* (Јов. 1. 21).

Претрпевши тако зиму искушења, ова дивна вођка у градини Господњој рано је сазрела, тако да је његов поглед на живот био далеко озбиљнији него код осталих вршњака. Позоришта, игралишта, биоскопи све време су му били њива, штала, шума а забаве и изласци - мукотрпан рад. Не само на свом имању и за себе; он је усрдно помагао свима у селу, будући свима добар сусед. Због тога, као и због његове благости, кротости, предусретљивости и љубазности, сви су га у селу волели и по његовом одласку из села с љубављу сећали. Какав је био Радослав у очима својих суседа сељана, најбоље казују речи једне старије жене из тог села: „Шта да ви речем, тако се више не рађа“. Пре него што ће отићи из свог маленог села у велики Ниш (1983. године), да као подстанар тамо живи са својим братом и сестром, Радослав је и војску одслужио у Словенији (1980. године), одавши као примеран војник цару цареву.

*Радослав као војник
у својој 20. години*

После смрти бабе, животни ткање Радослављево добило је другачији изглед, онолико различит колико се рајска лепота и мир малог Сеоца разликује од градског сивила и саблазни великог Ниша. Ту је он, о свом трошку, ванредно довршио основну и средњу саобраћајну школу, убрзо налазећи и посао. Новац за школовање зарађивао је радећи у великим нишким индустријама: Електронској и Дуванској. На послу су га ценили због његове марљивости, одговорности, вредноће које је још као дете био стекао. Свима је пружао потребну помоћ, макар то било и на своју штету. Тако је једном својој сестри позајмио већу суму новца за изградњу куће и никада јој тај новац није затражио, носећи и сâм крст подстанара. Слична добра дела брзо је заборављао, а давао је тако да његова левица није знала шта даје десница (Уп. Мт. 6, 3). Господ их је добро памтио и складиштио тамо *где ни мољац ни рђа не квари, и где лопови не пошкoкљавају и не краду* (Мт. 6, 20), а узвратио му је

*Радослав
са
сестричином
у својој
29. години*

дајући му у *наручје* меру *добру* и *набијену* и *сѣресену* и *ѣрейуну* (Уп. Лк. 6, 38) Својих благодатних дарова.

Карактерне особине Радославове биле су и неустрашивост, строгост, ватреност духа, одлучност. Ево примера из детињства и младости који о томе говоре.

У периоду детињства, казује рођена сестра оца Харитона - Радмила, било је дана када су заједно, неким послим, одлазили у град. Некада би се повратак задесио у вечерњим часовима. Дешавало се да у тим тренуцима аутобуса нема. У таквим ситуацијама готово увек он је говорио: „Ја одох пешице, а ви како хоћете“. Тада се сâм, без деци својственог страха, кроз шуму по мрклој ноћи враћао из града у село док су други остајали да чекају.

Следећи пример потиче из доба младости.

Радослав је журио на аутобус, који само што није кренуо за његово село. На улазу аутобуске станице дежурни радник није отварао рампу, јер није било жетона.

- Не могу да вас пустим без жетона - неумољиво и одлучно му се обратио радник.

- Добро, ако не ћеш да ме пустиш ја ћу на други начин да прођем. Тада је спретно прескочио ограду и отишао до аутобуса, не марећи за реакцију радника који се нашао у чуду због нечијег тако одлучног потеза.

Такође, додаје његова сестра, ако је нешто требало урадити, препреке за њега није било. Истог тренутка полазио је на посао и сигурно га обављао. Није волео одлагање обавеза. Био је у томе прилично строг.

Све ове особине он је, по обраћењу и нарочито у монаштву, преобратио у силовита оружја, којима је неустрашиво, строго према себи, ватреним духом и одлучно, водио рат са духовима злобе у поднебесју, за кратко време јављајући се као победник.

Поред свих својих добрих дела, поштења, кротости, марљивости, правдољубља, умерености у свему, Радослав у том периоду ипак није живео чистотом живота једног православног хришћанина. Као да је његова душа, у светском метежу, била заборавила сладосни осећај Божјег присуства који га је у детињству пратио, за сладост поста, молитве, речи Божије, мирис тамјана на Литургији и Свето причешће. Рекло би се да је семе вере, засађено у пролеће његовог живота, проживљавало зиму непознавања правила хришћанског живота, која је у то време владала у срцима многих „православних“ Срба, нарочито оних у граду. За све ово народ је имао да захвали безбожном комунистичком режиму.

Нашавши се у мору саблазни великог града, његово срце лагано се гасило због греха полако западајући у таму богозаборава. И при таквој тами, његова добра дела, правдољубље, вера, која се никада није потпуно угасила и животни крст, кога је трпељиво носио од детињства, узишли су на спомен пред Богом, баш као некада молитве и милостиње Корнилија капетана, и измолили милост и благодат у Господа, те га је Свемилостиви призвао на пут спасења. И као што је Корнилију био послао анђела да га упути Апостолу Петру у Јопу, да би му овај показао пут спасења, тако је њему послано спасоносно искушење, после кога се он свим срцем обратио Господу, надаље му ватрено служећи. Наиме, промисао Божји је овог војника Христовог довео до учешћа у рату у Хрватској (1990. године). Страхоте рата и близина смрти потпуно су смекшали невољама већ смекшану земљу његовог срца, које је, од тада, било потпуно спремно да

Манасџир Светиој Јована Крстииџеља, Маџејевац (XV век)

у себе прими семе речи Божје. *Ваистину је све и сва њашина, а животи је сенка и сан* (из службе за упокојене, сједален после треће песме). *Дани су човечији као њрава, као цвечи у њољу, њако цвечи* (Пс. 102, 15). Ово су биле истине које је у тренуцима смртне опасности спознало срце будућег монаха и мученика, истовремено вапећи у топлој молитви: *„Помози ми, Господе, Боже мој, сјаси ме њо милости Својој; Милошћу Својом избави ме, јер сам невољан и нишћ, и срце је моје рањено у мени“* (Пс. 108. 26, 22). Смирену молитву слуге свога Господ је брзо услишио. Избавио га је од сигурне смрти која се надвила над његовом главом, истовремено га рањавајући стрелом божанске љубави.

Сачуван тако моћном мишицом Господњом у вихору рата, као некада Јона у утроби кита, или три младића у вавилонској пећи, Радослав се вратио своме дому благодарећи Богу: *„Славићу Те, Господе Боже мој, свим срцем својим, и њошћоваћу име Твоје до века“* (Пс. 85, 12) и молећи се: *„Покажи ми, Господе, њућ Свој, и ићи ћу у истици Твојој“* (Пс. 85, 11).

Огањ његове љубави према Господу био је толико јак, да се могао упоредити са ревношћу изабраника Божијих који су имали небеска виђења у свом животу. Можда је он у смртној опасности заиста и имао неко виђење – Бог зна. Једно је свима познато: његов даљи живот био је испуњен тако ватреном ревношћу, као да је свагда пред собом гледао Господа у свој слави Својој.

Господ, који жели да се сви спасу и дођу у познање истине, убрзо је, видећи такву његову љубав, овог новог Корнилија упутио у његову „Јопу“ – манастир Светог Јована Крститеља¹⁰, где је упознао свог путоваћу спасења

¹⁰ Овај манастир се налази четрнаест километара од Ниша у атару села Матејевац.

Игуман Илија Милинковић (1931 - 2004)

и ревносног сејача речи Божје, старог игумана Илију. Овај неуморни, љубављу испуњени и увек ведри служитељ Божјег олтара, видевши његово искрено обраћење и тражење пута спасења, с љубављу га је примио под своје окриље, радујући се духом лепоти његове душе и њеној љубави према Господу.

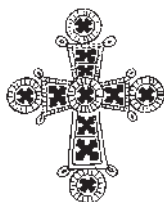
Распаљен божанском љубављу он је сада усрдно радио на пољу своје душе, чистећи је од корова страсти и трња греховних жеља. С љубављу је читао Свето Писмо и друге божанствене и душекорисне књиге, ревновао у посту, молитви и осталим хришћанским врлинама. Негујући у себи целомудреност и жудећи за Господом, ревносно је посећивао и Божји храм говорећи у срцу своме: „Господе! Омилио ми је сјан дома Твојега, и место насеља славе Твоје“ (Пс. 25, 8). Његова љубав и послушност према оцу Илији, који му је био нови отац и

Одећа Свѣтїої Прейодобномученика Харїїѡна Косовскої

Унищѣена лична карѣа и ѡрекинутѣ бројаницѣ

С Ћ Ђ А Њ А НА ПРЕПОДОБНОМУЧЕНИКА ХАРИТОНА КОСОВСКОГ

**Беседа владике Артемија на заупокојеној Литургији
(13.11.2000. године у Манастиру Црна Река)**

Сабрани смо, браћо и сестре, са свих страна наше отаџбине у овом малом манастиру Црна Река. Сабра нас Господ поводом испраћаја нашег брата, монаха Харитона, који је у овом манастиру живео и подвизавао се, служио Богу и роду своме, а који је пострадао од злочинаца на Косову, у Призрену, још у јуну месецу прошле године.

Више од годину дана нисмо знали шта је са њим, али Божја воља била је да се његово тело пронађе пре неког времена, да га добијемо и да га, онако као што доликује, по хришћанском закону и обичају, и по монашком закону да га погребемо и сахранимо. Тај догађај, браћо и сестре, сабрао нас је данас овде.

Ми смо завршили Свету Литургију, принели Богу бескрвну жртву, помолили се Богу за душу оца Харитона, али и за цео наш народ да нам Господ дарује милости, да нам дарује мудрости, да нам дарује снаге, духовне и телесне, да истрајемо на нашем хришћанском, крстоносном путу.

Јер, Господ данас у Јеванђељу пита своје ученике, иако он зна све, али ради поуке их пита: „Шта говоре људи, ко сам ја?“

А ученици рекоше: „Говоре да си Јован Претеча, неки пророк Илија, неки да је неки од старих пророка“. А Господ пита: „А шта ви мислите, ко сам ја?“

Петар, апостол Петар, који се увек истицао да одговори у име осталих ученика, рече: „Ти си Христос, син Бога живога!“ А Господ им рече: „Немојте то још разглашавати по народу.“ И поче им говорити о ономе што ће са Њим бити – да ће бити предат у руке људи, злочинаца, да ће Га распети на крст, да ће Га убити и да ће трећи дан васкрснути.

Другом једном приликом Господ је рекао: „Где сам ја, хоћу да и слуга мој буде.“

Многи мисле – само да будемо у царству небескоме. А Господ је мислио свуда са Њим – и у животу и у смрти, и у страдању и у прогонству. И те Његове речи се испуњавају, ево две хиљаде година. Увек је и у свим временима било оних који су ишли за Господом, који су Му следовали не само у вршењу заповести Божјих, него и свуда са Њим, носећи крст свој, крст страдања, али са вером у Васкрсење, јер је рекао Господ: „Ко верује у мене, ако и умре, живеће.“

Отац Харитон је веровао у Господа и то тврдо веровао. Та његова вера довела га је у манастир. Напустио је

С Л У Ж Б А
СВѢТОМ ПРЕПОДОБНОМУЧЕНИКУ
ХАРИТОНУ КОСОВСКОМ

пострадалом у царском граду Призрену
1999. године, од руке безбожних Арнауџа

Службу сјевали, уз Божију помоћ,
Хорейиској Максим
(сјихире на вечерњу и јуџирењу)
и Хорейископ Наум (канон на јуџирењу)

Месеца септембра, у 28. дан.

Спомен
Светог Преподобномученика
Харитона Косовског

На великом вечерњу:

Певамо: Блажен је човек..., **први антифон.**

На „Господе, Теби завапих...“, **стихире на 8:**

Глас 1:

есели се и радуј се Небеска Србијо,* отвори и узвиси врата своја,* јер гле к теби долази свети војник Христов,* преподобни међу страдалцима,* свети мученик Харитон.* Добар подвиг савршивши и веру сачувавши,* венцем двоструким се увенча,* преподобијем и страдањем.* Зато сада с преподобнима ликује* и с мученицима се радује,* Христа славећи и за нас Га молећи,* да спасе душе наше.

Рашири руке Симеоне,* свети старче и светородни началниче,* прими духовно чедо своје,* светог страдалца Харитона,* да са њим предстанеш Христу Богу* и смело ускликнеш*: *ево мене и деце коју ми даде Бої**! Радуј се премудри пастиру Саво,* Српске земље просветитељу и учитељу,* јер ево кро-так као јагње страдалник,* и смирени свети мученик Харитон,* долази из земаљског у небеско стадо твоје,* да прими твој очински благослов,* и са тобом за нас молитвено предстане* пред лицем Пресвете Тројице.

Личуј зборе преподобних* и слави светли саборе мученика,* саподвижник и саборац ваш Харитон,*

С А Д Р Ж А Ј

Предговор првом издању	5
Предговор другом издању	8
Житије	13
Сведочења	89
Служба	114

